

ԽԱՀ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՅԻՆԱՆՄՆԵՐԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐԻԱՏ

ՅԵՐԿՐՈՐԴ ՀՆԳԱՄՅԱԿԻ
ՓՈՒՍԱՌՈՒԹՅՈՒՆԸ

(ՉՈՐՐՈՐԳ ՏԱՐՎԱ ԲԱԺԻՆ)

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԵԶ

1. Սոցիալիզմը հաղթանակեց	3
2. Կյանքը դարձել է ավելի լավ, կյանքն ավելի ուրախ է դարձել	7
3. 1936 թիվը ստախանովական տարի	11
4. Կառուցենք սեփական ուժերով սեփական միջոցներով	13
5. Մեր փոխառությունները	15
6. Յերկրորդ հնգամյակի փոխառությունը (չորրորդ տարվա բաժին)	19
Ինչ՞ով և տարբերվում նոր փոխառությունը նախորդներից	19
ԽՍՀՄ վոչ մի քաղաքացի առանց յերկրորդ հնգամյակի փոխառության (չորրորդ տարվա բաժին) պարտատուսի	22
7. Նախորդ մասսայական փոխառությունների փոխանակումը (կոնվերսիա)	23
Ինչպես պիտի կատարվի պարտատուների փոխանակումը	25

A $\frac{11}{11110}$

336.3 (47)

Ե-60

ՄՅՈՒԳՎՄԾ Է 1961 թ.

ՅԵՐԿՐՈՐԴ ՀՆԳԱՄՅԱԿԻ ՓՈՒՍԱՌՈՒԹՅՈՒՆԸ (ԶՈՐՐՈՐԴ ՏԱՐՎԱ ԲԱԺԻՆ)

ՍՈՑԻԱԼԻԶՄԸ ՀԱՂԹԱՆԱԿԵՑ

Նայեցեք մեր յերկրի քարտեզին. տեսեք, թե ինչպես են փոխվել մեր քաղաքները, մեր գյուղերը:

Վորպեսզի նկարագրենք, թե ինչեր կատարվեցին մեր յերկրում հեղափոխության տարիներին, ինչեր մենք կառուցեցինք քաղաքներում և գյուղերում, ինչով մենք հարստացրինք մեր արդյունաբերությունը, գյուղատնտեսությունը և կենցաղը, ազատահրաժեշտ կլինի բազմաթիվ հարյուրավոր եջեր:

Մենք ստեղծեցինք սոցիալիստական խոշոր ինդուստրիա: ԽՍՀ Միությունը տեխնիկապես հետամնաց յերկրից դարձավ բարձր զարգացած արդյունաբերական յերկիր:

Արդյունաբերության արտադրանքի տեսակարար կշիռն ամբողջ ժողովրդական տնտեսության ընդհանուր արտադրանքի մեջ 1913 թվին կազմում էր 42,1 տոկոս, իսկ 1935 թվին 80,3 տոկոս: Խոշոր արդյունաբերության արտադրանքը 1933 թվի համեմատությամբ - 1934 թվին աճեց 20,3%-ով, 1935 թվին, 22%-ով, իսկ 1936 թվին նախատեսված է 24,4%-ով աճ:

Արդյունաբերական արտադրանքի աճման տեմպերի այդպիսի հսկայական արագությունը ձեռք է բերվել մեր կողմից - մեր յերկրի ժողովուրդների աշխատանքով ստեղծված նոր առաջնակարգ տեխնիկայի տիրապետման հիման վրա:

Խոշոր արդյունաբերության աշխատանքի արտադրողականությունը 1935 թվին աճեց 16,2%-ով, 1936 թվի առաջին ամիսները ցույց տվին ինքնազոհության բացառիկ որինակներ - նոր տեխնիկական տիրապետելու, աշխատանքի արտադրողականությունը լուրջ կերպով բարձրացնելու, ինչպես և արտապրանքի վորակը լավացնելու համար մղած պայքարում:

4332 228

1934 թվին, մի շարք տարիներում հետ մնացող սև մետալուրգիան առաջին անգամ կատարեց իր տարեկան պլանը, ապուլ յերկրին 10,4 միլիոն տոնն թուջ, իսկ 1935 թվին նոր տեխնիկայի տիրապետման հիման վրա նա խոշոր քայլ կատարեց դեպի առաջ, ապուլ 12,5 միլիոն տոնն թուջ և նույնքան ել պողպատ:

1935 թիվը դարձավ վորպես շրջադարձի տարի սննդի և թեթև արդյունաբերության համար: Արտադրության այդ ճյուղերի արտադրանքի աճը 1934 թվի համեմատությամբ, կազմեց—սնրնդարդյունաբերությունը 22,3 տոկոսով և թեթև արդյունաբերությունը 11,8 տոկոսով,

Վերջին տարին լճաական հաղթանակների հասավ սոցիալիստական տրաճսպորտը, դառնալով մեր յերկրի ժողովրդական տնտեսության առաջավոր ճյուղը: Տրանսպորտը գերակատարեց որական (в СУТКИ) 80 հազար վագոն բառնալու ստալինյան առաջադրանքը և այժմ աներկրայորեն կատարվում է կրեմլում տեղի ունեցած ընդունելության ժամանակ լավագույն յերկաթուղայինների կողմից ընկ: Ստալինին տված խոստումը — բարձրացնել որական բարձումը մինչև 100 հազար վագոնի:

Սոցիալիստական ծանր արդյունաբերությունը, վորը հանդիսանում է ամբողջ ժողովրդական տնտեսության սոցիալիստական վերակառուցման հիմքն ու լծակը, հաղթահարելով յուրացման դժվարությունները, հաստատորեն ընթանում և դեպի հետագա լճաական հաղթանակներ, դեպի «հասնել և անցնել» խնդրի լիակատար լուծումը: Մի շարք կարևոր ճյուղերի արտադրանքները արտադրողականությամբ մեր արդյունաբերությունը 1935 թվին արդեն անցավ առաջին տեղը Յեվրոպայում և յեկրորդ տեղը — ալխարհում: 1935 թվին ելեկարոններդիլայի մշակման գծով ՍՍՀՄ-ն բառնել եր յերրորդ տեղն ալխարհում, ածուխի — չորրորդ, թուջի — յերկրորդ, պողպատի — յերրորդ, շոգեքարչերի և կոմբայնների արտադրությամբ — առաջին տեղն ալխարհում:

Մենք արդեն գիտենք ամեն ինչ արտադրել մեր սեփական ֆաբրիկաներում և գործարաններում, մինչև նույնիսկ ամենաբարդ մեքենաները: ՍՍՀՄ-ն դարձել է հզոր ինդուստրիալ յերկիր, կապիտալիստական ալխարհից տեխնիկական տնտեսական իմաստով միանգամայն ինքնուրույն և անկախ յերկիր: Այդ հաջողության նշանակությունը հասկանալու համար բավական է հիշել, վոր հին ցարական ժամանակներում Ռուսաստանը չեք կարողանում արտադրել նույնիսկ հասարակ գերանդիններ: Այդպի-

աիք ստացվում էլին Ավստրիայից: Նույնիսկ դուշերը դնվում էլին արտասահմանից:

ԽՍՀՄ-ն ունի առաջնակարգ խոշոր սոցիալիստական արդյունաբերութուն: Սոցիալիստական ինդուստրիալիզացիայի հիման վրա, կուսակցութունը լուծեց պրոլետարական հեղափոխության ամենադժվարին խնդիրներից մեկը — մանր, փոշիացած գյուղացիական տնտեսությունը փոխադրել խոշոր սոցիալիստական գյուղացիական տնտեսության բեւերի վրա:

Գյուղատնտեսական մեքենների արտադրւթյան մեջ խորհոսնեսուրյունների յեվ կոյսնեսուրյունների սեսախարա կեիւթ 1935 թվին կազմում եր 93,6 տկոս: Խորհոսնեսուրյունների յեվ կոյսնեսուրյունների ցանների տարածւթյունը 1935 թվին կազմում եր ԽՍՀՄ ամբողջ ցանների տարածւթյան 91 տկոսը: Կոլեկտիւացւման տկոսն առ 1-ն ապրիլի 1936 թվի կազմում եր 89 տկոս: Մեր յերկրում ալծմ կա 245 հազար կոլեկտիւ սնեսուրյուն:

Շնորհիւ պրոլետարական պետության ոժանդակության, գյուղատնտեսության հիմքում դրւթած ե հզար սխնիկական բազա:

1936 թվի հունվարի 1-ին մենք ունեյինք 4.376 ՄՏԿ կոլտնտեսային ե խորհոտնտեսային դաշտերում աշխատում են 380 հազար տրակտորներ, տասնյակ հազարավոր կոմբայններ ե հարյուր հազարավոր այլ գյուղատնտեսական բարդ մեքենաներ: Յեվ այդ բոլորը սեփական արտադրությունից: Այդ բոլորն արտադրւթած են առաջին ե յեկրորդ հնգամյակում կառուցւթած մեր սեփական խորհրդային գործարաններում: Այդ գործարանների աշխատանքները շարունակվում են լավանալ ե 1936 թվին մենք կստանանք որինակ, 61 հազար նոր կոմբայններ, այսինքն յերեք անգամ ավելի շատ, քան տվել էլին գործարանները 1935 թվին: 1936 թվին մենք կստանանք 154,3 հազար տրակտորներ բացի այն 380 հազար տրակտորներից, վորոնք ունեցել ենք 1936 թվի սկզբրներին:

Մենք ստեղծեցինք ամենախոշոր սոցիալիստական հողագործությունն աշխարհում: Լենինի-Ստալինի կուսակցության ղեկավարությամբ, համատարած կոլեկտիւացւման հիման վրա մենք լիկվիդացիայի յենթարկեցինք ամենաբազմաթիւ, ամենագաղտնային շահագործող դասակարգին — կուլակությանը:

Սոցիալիզմը հաղթանակեց ԽՍՀՄ-ում վերջնականապես ե անվերադարձ կերպով: Ժողովուրդների սեփականությանն անցան բոլոր ֆարրիկաները, գործարանները, հողը ե ընդերքը, Արտադրության գործիքներն ու միջոցները:

Սոցիալիստական հասարակական սեփականութիւնը — ժեթ-
խորհրդային հասարակարգի հիմքն է:

Մեր յերկրում ամբողջութեամբ լիկվիդացիայի յեն յենթարկ-
վել շահագործող դասակարգերը, չկա այլևս մարդու շահագործումը
մարդու կողմից: Մեր սոցիալիստական հասարակութիւնը բաղ-
կացած է ազատ աշխատասեր բանվորներից, գյուղացիներից և
ինտելեկտուալներից:

Ձեռքով եմ, չնայած դեռևս բոլորովին չեն ջնջվել, դասա-
կարգերի միջև յեղած սահմանը և քանզվում, ընկնում են բան-
վորների, գյուղացիների և ինտելեկտուալների միջև յեղած տար-
բերութիւնը:

Արմատական պատմական փոփոխութիւնները, վորոնք
դարձրին ԽՍՀՄ վորպես անխորտակելի սոցիալիզմի յերկիր, ար-
տացոլում են մեր նոր սահմանադրութեան մեջ, վորի ստեղծողն
ու վորգեղնչողը հանդիսանում է ժողովուրդների իմաստուն առաջ-
նորդ ընկ. Ստալինը:

Մեր յերկրում, սոցիալիզմի յերկրում իսկական դեմոկրատիան
հասել է բարձր մակարդակի բոլոր քաղաքացիների համար, ան-
կախ նրանց սեռից, ազգութիւնից և ցեղից: Ընդհանուր ուղղակի-
և հավասար ընտրութիւնների հիման վրա, գաղտնի քվեարկու-
թեամբ մենք կընտրենք իշխանութեան բոլոր մարմինները: Մեր
սահմանադրութիւնը հանդիսանում է ամենադեմոկրատական
սահմանադրութիւնն աշխարհում:

Մեծ են մեր հաջթանակները: Սակայն զոչ մի բոպե չե-
կարելի հանգստանալ: Յերկրի ներսում դեռևս մնում են սոցիա-
լիզմի թշնամի ջախջախված դասակարգերի մնացորդները —
տրոցկիստական գիւնովյակական հակահեղափոխական տականք-
ները:

Ստոր թշնամին, վորն անուժ է բաց հարձակում գործելու
համար, չհրաժարվեց լրտեսական, գիլիբրսիոնական և տեւորիս-
տական աշխատանքներից խորհրդային իշխանութեան և բոլշե-
վիկյան կուսակցութեան հանդեպ, հենվելով արտասահմանյան
կապիտալիստների դրամական և այլ ամեն տեսակի ոգնութեան
վրա: Ահա թե ինչու ընկ. Ստալինն ամբողջ կուսակցութեանը,
բոլոր կուսակցական և անկուսակցական բոլշեվիկներին հրավիրում
է մեծագույն զգոնութեան և հեղափոխական աչալրջութեան:

ԿՅՆՆՔԻՆ ԱՎԵԼԻ ԼՈՎ Ե ԴԱՐՁԵԼ, ԿՅՆՆՔԻՆ ԱՎԵԼԻ ՈՒՐԱՍ Ե ԴԱՐՁԵԼ

Մեծ են սոցիալիզմի հաղթանակները մեր յերկրում:

Սոցիալիզմը բերեց ունևոր և կուլտուրական կյանք մեր մեծ սոցիալիստական հայրենիքի բոլոր ժողովուրդներին համար: «Կյանքն ավելի լավ և դարձել, ընկերներ, կյանքն ավելի ուրախ և դարձել» (Ստալին):

Ամբողջ յերկիրը սիրեց ստալինյան խոսքերը, ամբողջ յերկիրը յերգում և այդ խոսքերը ժողովրդական յերգերի մեջ, արտահայտելով իր բուռն սերը դեպի մեր իշխանությունը, դեպի մեր կուսակցությունը, մեր Ստալինը:

«Իսկ յերբ ուրախ ես ապրում, աշխատանքն ել առաջ և գնում» (Ստալին): Յեով մենք կրկին անգամ վիս յիղանք այն բանին, թե ինչպես ամբողջ յերկրում բարձրացավ աշխատանքային յեռանդը: Ծնվեց գործարանների և դաշտերի հարվածայինների, յերկաթուղային ստախանովականների, սավառնորդ ստախանովականների, սուզանավաստիներ ստախանովականների, սամանապահ ստախանովականների միլիոնավոր բանակը:

Վերջին ժամանակներս Սարկոզի «Մուրճ և մանգաղ» գործարանում բանվորների մեջ բաժանվեց հարցացուցակ՝ «գործարանի մեկ որվա կյանքը» նյութի մասին: Ընարված եր սովորական բանվորական որ և բանվորներին բաժանված եր 1000 հատ հարցացուցակ, թե ինչպես են նրանք այդ որն աշխատել, հանգրստացել, սովորել հարցերով:

Պատասխաններն արժանի յեն մեծ ուշադրության:

1000 մարդուց 500-ից ավելին գերակատարել եյին այդ որն իրենց արտադրական առաջադրանքները: Ելելտրոգոդման բանվոր կորուստիվը սահմանեց գործարանային նոր ձեկորդ, կատարելով որական պլանը 354 տոկոսով: 550 հոգի հաճախել եյին կինո, 245 հոգի՝ թատրոն, 25 հոգի՝ թանգարան: Մոտ 900 հոգի (հազարից) այդ որը կարդացել եյին գրքեր գերազանցապես գեղարվեստական գրականությունից: Անխտիբ բոլորը թերթեր եյին կարդացել, իսկ 24 բանվորներ և բանվորուհիներ կարդացել եյին գեղարվեստական գրականություն ոտարերկրյա լեռուներով: Այդպես և մեր գործարանի սովորական որը: Այդպես և մեր

առորջան: Կամ ահա թե ինչպես և նկարագրում «Պրավդա»-ն
այսորվա խորհրդային շարքային բանվորի կենցաղը:

Վերջին տարիները «Պետրովկա»-յի (Պետրովսկոե անվան
մետալուրգիական գործարան) հետ միասին աճեց Ֆրունզեյի
անվան նոր բանվորական ավանը: Հարթ, ուղիղ փողոցներ, պու-
րակներ: Վառ լույսեր լուսամուտներում:

Կոտակցներում և մեծ, չորահարկանի տներում ապրում են
ավելի քան 50 հազար բնակիչներ — պողպատաձուլողներ, գաղա-
յին, հնոցային բանվորներ, գլանողներ, վարպետներ, տեխնիկներ
և հարտարպետներ:

Յերկբնակարանային կոտակց՝ ծածկված սպիտակ կղմինդ-
բով: Շուրջը պողպատու ծառեր: Այստեղ ապրում է № 4 դազդյահի
թիթեղագործ Կուզմա Սեմյոնովիչ Գալիչեվը՝ Գտնում ենք նրան
ուաղիորդունիչը հավաքելիս: Յեռում է ինքնաշյուր: Ամբողջ ըն-
տանիքը բոլորել է կլոր սեղանի շուրջը:

Ալեքսանդրա Պետրովնան — Գալիչեի կինը — պատմում է.

— Յերբեք մենք այսպիսի ուրախությամբ չենք դիմավորել
նոր տարին: Ամուսինս — ստախանովական, մեծ հարգանք է
վայելում գործարանում: Գեկտեմբեր ամսին վաստակել է 1400
ռուբլի: Մենք հագնվեցինք, զնեցինք նաև նոր հագուստեղեն
յերեխաների համար: Չեք բերինք նոր բուֆետ, մեծ հայելի
(տրյումո) . . .

Ամսական բարձր աշխատավարձերը նշվում են յուրաքան-
չյուր որ ամբողջ մամուլում: Սվերդլովսկոեց՝ Ուրալմաշ գործա-
րանից հայտնում են № 1 մեխանիկական ցեխի բանվոր Բուշույեվը
վաստակեց 2217 ռուբլի, Ռյաբցովը, 2186 ռուբլի, Ռյաբինիխինը՝
1679 ռուբլի, կարուսելչիկ Լապոտիչկինը՝ 1212 ռուբլի: մոդելային
ցեխի մոդելչիկ Շուտկուսը 1499 ռուբլի: Վարպետների աշխա-
տավարձը տատանվում է 1000 ից մինչև 2220 ռուբլու մեջ:

Մագնիտոգորսկոեց գրում են. Մագնիտոգորսկի գործարանի
բլյուսինզի ոպերատորները վաստակել են. Չերնիչը՝ 1760 ռուբլի,
Տիչենկոն՝ 1500 ռուբլի, Ոգորոդնիկովը՝ տասնիններ հերթափո-
խությունից — 1130 ռուբլի: Չոդոդներ Կոզլովը՝ 1450 ռուբլի, Սե-
լիտովսկին՝ 1050 ռուբլի: Դազդյահի վրա աշխատող վարպետներ
Շեվչուկը՝ 1797 ռուբլի, Նագիրեղան՝ 1018 ռուբլի, Նուսկը՝
1953 ռուբլի: Կամ վերցնենք մեր կյանքը լուսավորելու, մարդ-
կանց կուլտուրայես աճեցնելու տեսակետից:

Ապրում եք Մակեյեվսկի գործարանում բանվոր Կորբովը:

Քայլում եր նա մութ ու խուլ («Собачеевским») նրբանցքներով դեպի իր ավանը: Նա ճանաչում եր այստեղ ամեն մի տուն և ամեն մի անկյուն: Նրանք բոլորն էլ մի դժբախտությամբ եյին ուժլած և ծածկված եյին մի ընդհանուր թշվառությամբ: Որվա կեսը գործարանին, կյանքի կեսը տիրոջը, իսկ վարձատրությունը պղնձյա գրոշ և կապարե քուն, կիսաքաղց ու անբախտ: Այսպես եր Կորոբովի յերեկվա որը: Իսկ այսորվա...

Կորոբովը Մակեյիվսկի գործարանի ավագ վարպետն է: Արդեն 16 տարի յե, ինչ նա այդ պաշտոնումն է:

Նրա վորդիները՝ Իլիա՝ նույն այդ գործարանի ամենալավ հնոցի պետը. Նիկոլայ՝ ակադեմիկ-մետալուրգ Պավլովի ասսիստենտը. Պավել՝ Ինսպրոպետովսկի գործարանի հնոցային ցեխի պետը. իսկ աղջիկը Յլավդիան գտնվում է արտասահմանում: Նա մեկնել է կատարելագործվելու իր մասնագիտության մեջ, նա ինժեներ է:

Ինչպես հարուստ և ինչպես պայծառ է ծաղկում կյանքն անցյալի այդ շարքային բանվորի ընտանիքում:

Իսկ թնչ է կատարվում գյուղում:

— Դա, ինչվոր մի սքանչելի յերազ է... ասաց քիչ ժամանակ առաջ Կրեմլի պալատի տրիբունից ծերունի կոլտնտեսական Հասան Ջուժուզ Ողլին, վերջացնելով հին անիծված կյանքի համեմատությունը ներկայի, նոր կյանքի հետ: Կուլակները համար կատարած իր 55 տարվա աշխատանքի դիմաց ստացել է վորպես վարձատրություն—կտրված ձեռքը, իսկ կոլտնտեսությունում կատարած իր հինգ տարվա աղնիվ աշխատանքը բերեց Քուրդիստանցի 80-ամյա հովվին ունեվոր կյանք, ստախանովականի բարձր կոչում և ընկ. Ստալինի հետ հանդիպելու մեծագույն պատիվ:

Մյուս ծերունի հովիվ Նաֆաս Յուլդաշելը, նույնպես մասնակիցը յերկրի լավագույն մարդկանց խորհրդակցությանը, այսպես բացատրեց իր նոր հարաբերությունը դեպի սոցիալիստական, կոլտնտեսային աշխատանքը. ամբողջ յերեսուն տարի նա արածեցրել է բեկի նախիրը և հսկել է բեկի ունեցվածքի վրա, վորը նրա համար ատելի յեբ նույնքան, վորքան և ինքը բեկը: Իսկ հիմա, նա ուրախությամբ, ինչպես ինքն ասաց, գլխիցը դարձրել է ցերեկ, իսկ իր աչքերն՝ աստղեր: Նա պահում է 2700 հատ կոլտնտեսային կարակուլ վոչխարներ, և վորպեսզի մուսթ գլխերներին վոչ մի նորածին դառ չկորչի, չչփոթվի ու չսատկի, հարկավոր է, վորպեսզի իրոք աչքերը դառնան աստղեր: Յերբ

աբաճեցնում են քո կոլտնտեսային նախըրը և վաչ թե ուրբիշի, բեզի և յերբ ուրբախ և սիրտդ, ամենամուծ գիշերն անգամ թվում են վորպես յուսավոր ցերեկ:

Ինչպէս ձերունի նափասը չուրբախանա նոր կյանքով, յերբ նա չունենալով անգամ հինգ կոպեկ, մեկ տարվա ընթացքում վաստակեց 5000 ուրբի, յերբ նա յերբեք իր զըլադից դուրս չգալով ճանապարհորդեց այժմ, վորպես ճանապարհորդ, վորպես տուրիստ իր անձնական բավականություններէ համար ամբողջ Ուկրաինան, ամբողջ Արիմը, Արաչայը, իսկ այսոր նա Մոսկվայու մնե Կրեմլում, խորհրդակցում և Ստալինի հետ:

Մոսկվա յեկած Ինկարոպետրովսկի մարդի կոլտնտեսականներն հետ ունեցած զրույցի ժամանակ ընկ. Ստալինն ասաց, վոր կոլտնտեսություններն ունեն այն ամենը, ինչ անհրաժեշտ է ունեոր դառնալու համար: Նրանց հարկավոր է ելլ միայն մի բան, աղնվորեն աշխատել կոլտնտեսությունում և պահպանել կոլտնտեսության ունեցվածքը: Յեվ յեթե բոլոր կոլտնտեսականները, բոլորը, այլ վոչ թե մեծամասնությունը կաշխատեն աղնվորեն, ապա կոլտնտեսությունները կլցվին մթերքներով, կլըցվին ամեն տեսակի բարիքներով և մեր յերկիրը կդառնա ամենահարուստն աշխարհում («Պրավդա» 26-ը դեկտեմբերի 1933 թիվ): Ընկ Ստալինի խոսքերն իրականանում են կյանքում: Հարցուրբավոր և հազարավոր կոլտնտեսություններ ստանում են միլիոններէ յեկամուսներ: Հազարավոր և տասնյակ հազարավոր կոլտնտեսություններ լցվել են մթերքներով լցվել են ամեն տեսակի բարիքներով: Մենք հաստատ և համոզված կերպով գնում ենք դեպի ընդհանուր հարստություն, դեպի չտեսնված առատություն. Յերբ, վճի հասարակարգի որոք, վճի իշխանության որոք եր, վոր Վորոնեժի բարակ Արբանամ Ֆեոդորովիչ Լյուբովիչը (նա նույնպես գտնվում եր Կրեմլում ստալանովականների խորհրդակցությանը) կարող եր ունենալ հացի հինգ տարվա պաշար իր և իր ամբողջ ընտանիքի համար: Իսկ 12 փութ յմղը, իսկ 4 փութ մեղրը: Այդ բոլորը վաստակել և Աբրահամ Ֆեոդորովիչ Լյուբովիչը միայն մեկ տարվա ընթացքում, կոլտնտեսական աղնիվ աշխատանքով: Անմուսնալի յին նաև մի ուրիշ ձերունու Դադատանի ժողովրդական պոետ Սուլեյման Ստալինու խոսքերը, վորը յելույթ ունեցալ ստալանովականների նույն այդ խորհրդակցությանը— Կրեմլում:

— Յես յեկել եմ ասելու քեզ, իմաստազույն ուսուցիչ և

ձեզ, այստեղ նստած նրա աջակերտ ընկերներ վրո մեք հայրենիքը յերջանիկ և իր մի ծայրից մինչև մյուսը, պատրաստ և ամեն տեսակի հերոսության և անպարտելի յե, յիթե ինձ նման ծերունիներն զգում են իրենց յիրիտասարդ ու ամուր, ինչպես բաղմիկ, Սուլեյման Ստալսկին յերեք այդպես ազատ չեր յերգել, ինչպես հիմա և վոչինչ նրան այդպես չեր վոգևորում յերգելու համար: Յերկինքն առաջներում յերեք չի յեղել այդպես շլացուցիչ ու թարմ, մարդկային ձեռները, մարդկային յերեսն առաջներում յերեք չեն յեղել այդպես ջերմ: Միայն մեզ համար և արևն արձակում իր դեղեցիկ ճառագայթները, գարունը մեզ համար և միայն բացվում յերկրի վրա...

Մենք աշխատում ենք ուրախությամբ սոցիալիզմի մեծ, ծայրե ի ծայր արևավառ ամբողջում, մենք կառուցում ենք այնտեղ յերեք չծերացող կյանք: Այդ բոլորի համար, մենք պարտական ենք առաջին հերթին շենինի և Ստալինի կուսակցությանը: Իրա համար ել Սուլեյման Ստալսկու ճառի վերջին խոսքերը, վորոնք արտահայտում եյին ամբողջ յերկրի, բոլոր ժողովուրդների տրամադրությունը, նվիրված եյին նրան, ով դեկավատում և մեր կուսակցությունը, դեկավատում և սոցիալիզմի համար մղած ամբողջ պայքարը:

Յեկ այսպես վերջերից բուժված

Յերջանիկ յերիտասարդությամբ հարբած

Շատ բան տեսած Սուլեյմանը

Յերգում և Ստալինի մասին...

1936 ԹԻՎԸ ՍՏԱԽԱՆՈՎԱԿԱՆ ՏԱՐԻ

1936 թիվը--ստախանովական տարի: Հասկանալու համար թե ինչ և այդ իրենից ներկայացնում, թվինք ընդամենը մի քանի թվեր, վորոնք չեր խանգարի, յիթե հիշեր յուրաքանչյուր բանվոր, կոլտնտեսական և ծառայող: Այս տարի, մեր յերկիրը պիտի ստանա 135 միլիոն տոնն ածուխ, 30 միլիոն տոնն նավթ 14 և կես միլիոն տոնն թուջ, 16 միլիոն տոնն պողպատ, 12-ից ավելի միլիոն տոնն պրոկատ: Մեր գործարանները տալու յեն 1936 թվին 22 միլիարդ ռուբլու դանադան մեքենաներ և մետաղյա գործիքներ:

Մենք ընտելացել ենք վերջին տարիները մեծ թվերի: Իրա համար ել ավելորդ չեր լինի հիշել, վոր 1913 թվին ցարա-

կան Ռուսաստանի արդյունաբերությունը տվեց ընդամենը 100 հատ ավտոմեքենաներ և այն ել հավաքելով արտասահմանում գնված այդ մեքենաների մասերը, իսկ մեր խորհրդային գործարանները 1936 թվին տալու յեն 161 հազար ավտոմեքենաներ: 1936 թվին մենք կհալինք 1912 թվի համեմատությամբ յերեք և կես անգամ ավելի թուջ, պողպատ և պրոկատ և կունենանք մոտավորապես հինգ անգամ ավելի ածուխ: Ամբացնելով արդյունաբերությունը, մենք ամբացնում ենք մեր սոցիալիստական հայրենիքի պաշտպանունակությունը:

1936 թիջն ստախանովական տարի—լայն սպառման ապրանքների և մթերքների արտադրություն հսկայական աճի տարի յե: Թեթև արդյունաբերության արտադրանքն անցյալ տարվա համեմատությամբ ավելանում և համարյա 30 տոկոսով: Մեր ֆաբրիկաները տալու յեն 3 միլիարդ 215 միլիոն մետր բամբակեղենի գործվածքներ, 326 միլիոն մետր վուշի, 90 և կես միլիոն մետր բրդեղենի գործվածքներ և 103,6 միլիոն զուգյ կոշիկներ:

Մեր բանվորները, կոլտնտեսականները և ծառայողները պահանջում են դաշնաժողովուրդի և պատեֆոնների, լավ կահկարասիք և վելոսիպլեդներ: 1936 թվին յերկիրը կստանա 10 հազար մոտոցիկլներ, 500 հազար ռադիոընդունիչներ, 500 հազար ձեռքի և զբոսայի ժամացույցներ, 800 հազար վելոսիպլեդներ և մոտավորապես մեկ միլիոն պատեֆոններ:

1936 թիվը—ստախանովական տարի յե նմայնպես դյուզատնտեսության համար: Կոմբայներների խորհրդակցությանն իր արտասանած ճառի մեջ (1935 թվի դեկտեմբերին) ընկ. Ստալինը խնդիր դրեց մոտակա 3—4 տարիների ընթացքում ստանալ յուրաքանչյուր տարի 7—8 միլիարդ փութ հաց: Արդեն 1936 թվի ընթացքում պիտի հավաքվի 6 միլիարդ 380 միլիոն փութ հաց, 1935 թվի 5 միլիարդ 500 միլիոն փթի փոխարեն: 1936 թիվը պիտի տա անասնաբուժության նոր վերելք մեր յերկրում: 1935 թվին ավելացան կես միլիոն ձիեր, 8 միլիոն զլուխ խոշոր յեղջյուրավոր անասուններ, 8,8 միլիոն զլուխ խոզեր, 9,4 միլիոն վոչխարներ և այծեր: Ընթացիկ տարում, անասունների թվի աճը պիտի լինի ել ավելի, քան 1935 թվին: Ցիղային անասունների զարգացման գործում կարվի խոշոր քայլ, ինչպես կարելու տեսություններում, այնպես և կոլտնտեսականների համար: Այս տարի հիմնականում կկատարվի կոլտնտեսականների կովազդը-

կուսթյունը վերացնելու վերաբերյալ ընկ. Ստալինի կողմից տրված ցուցմունքը:

1936 թվին կոլտնտեսականների յեկամուան ավելի ևս կավելանա: Մենք ունենք նաև հսկայական հաջողութուններ կուտուրայի ասպարիզում: Մինչ հեղափոխական Ռուսաստանում կար 54 հազար յեկեղեցիներ, 23 և կես հազար մատուռներ, 950 հազար վանքեր, 51,1 հազար տերտերներ, 15 հազար սարկավազներ, 46,6 հազար տիրացուներ, 29,1 հազար վարդապետներ: Այսպես ցարական Ռուսաստանը սերմանել էր տգիտություն և սնտախապշտություն: Խորհրդային իշխանությունը Հոկտեմբերյան մեծ Հեղափոխության որվանից բաժանեց յեկեղեցին պետությունից և դպրոցը յեկեղեցուց և կուլտուրան ու գիտությունը դարձրեց ամբողջ աշխատավորության սեփականությունը:

Թե ինչքան և ԽՍՀՄ ժողովուրդների կուլտուրայի աճման վերաբերյալ մտահոգությունը, յերևում և թեկուզ և նրանից, վոր մեզ մոտ գոյություն ունեն 613 թատրոններ և կրկեսներ, 27,9 կինոկետեր, 12,9 ակումբներ, 45,3 խրճիթ-ընթերցարաններ, 50,6 մասսայական գրադարաններ և 768 թանգարաններ: 1936 թվին աշխատավորության սոցիալ-կուլտուրական կարիքների համար բաց և թողնված պետության կողմից 21,2 միլիարդ ռուբլի: Բացի դրանից, ուսուցիչների աշխատավարձի բարձրացման համար հատկացված և 1,3 միլիարդ ռուբլի: Հիվանդանոցների շինարարության համար բաց և թողնված յերկու անգամ ավելի գումար, քան անցյալ տարի, իսկ դպրոցների շինարարության համար յերեք անգամ ավելի:

Այսպես «ժողովրդական տնտեսության նոր վերելքի ծրագիրը հանդիսանում և միաժամանակ վորպես մեր յերկրի բանվորների, ծառայողների և կոլտնտեսականների բարեկեցության նոր ընդհանուր վերելքի ծրագիր» (Մոլոտով):

ԿԱՌՈՒՅՆՆԵՐ ՍԵՓԱԿԱՆ ՈՒԺԵՐՈՎ, ՍԵՓԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐՈՎ

Այն բոլորն ինչ կառուցել ենք, այն բոլորն ինչ մենք պատրաստվում ենք կառուցել, այդ բոլորն իրագործվել և և կիրադործվի մեր Ֆարրիկաներում, գործարաններում, կոլտնտեսություններում և խորհատեսություններում մեր ուժերով և մեր սեփական միջոցներով:

Մեր յերկրի ինդուստրացման ուղին բոլորովին տարբեր է կապիտալիստական յերկրների ինդուստրացման ուղուց: «Մանր արդյունաբերութիւնն այդ յերկրներում ստեղծվել է կամ խոշոր փոխառութիւններէ կամ ուրիշ յերկրները թալանելու միջոցով կամ ել մեկ և մյուս միջոցներով միաժամանակ, կուսակցութիւնը գիտեք, վոր այդ ճանապարհները փակ են մեր յերկրի համար» (Ստալին):

Որոհրդային Միութեան աշխատավորները գնացին կուսակցութեան և ժողովրդի առաջնորդներէ— Լենինի և Ստալինի կողմից նշված ուղիով: Այդ ուղին սեփական խնայողութիւններէ ուղին և, սոցիալիստական կուտակումներէ ուղին, առաջավոր խոշոր ինդուստրիալ յերկրներից առանց արտաքին ստրկացուցիչ վարկերի և փոխառութիւնների տնտեսուպես անկախ յերկիր ստեղծելու ուղին:

Ինչպէս և ի՞նչ միջոցներով ենք մենք կառուցում:

Այստեղ մեզ անհրաժեշտ է հիշել ընկ. ՄՍՍՆԻՆԻ Ամերիկական ժուրնալիստ ՀՈՈՒԱՐԴԻՆ ասած խոսքերը

«Երևք ասում եք թե մեր սոցիալիստական հասարակութիւնը կառուցելու համար մենք զոհաբերել ենք անձնական ազատութիւնը և զրկանքներ ենք կրել: Ձեր հարցում նկատվում է այն միտքը, թե սոցիալիստական հասարակութիւնը ժխտում է անձնական ազատութիւնը: Այդ սխալ է: Ի հարկէ, վորեւ նոր բան կառուցելու համար կարիք է լինում խնայողութիւն անել, միջոցներ կուտակել ժամանակավորապէս կրճատել իր պահանջմունքները և փոխ վերցնել ուրիշներից: Յեթ ուղում ես նոր տուն կառուցել, փող ես կուտակում, ժամանակավորապէս կրճատում ես քո պահանջմունքները, ալյապես կարող ես պատահել, վոր տունը կառուցել չկարողանաս: Դա ավելի ևս իրավացի չէ, յերբ խոսքը վերաբերում է մարդկային ամբողջոր հասարակութիւն կառուցելուն: Կարիք եր լինում ժամանակավորապէս կրճատել մի քանի պահանջմունքներ, համապատասխան միջոցներ կուտակել և լարել ուժերը: Մենք հենց այդպէս եւ վարվեցինք և կառուցեցինք սոցիալիստական հասարակութիւն:

Որակայն այդ հասարակութիւնը մենք կառուցեցինք վոչ թե անձնական ազատութիւնը սահմանափակելու համար, այլ նրա համար, վոր մարդկային անձնավորութիւնն իրոք ազատ զգա իրեն»:

Ստալինյան այս մեծ խոսքերը մեզ հասկանալի լին: Մենք

սոցիալիստական շինարարութեան մասնակիցներս, մենք ինքներս մեր յերիտասարդ յերկրի հետ միասին անցանք նրա դժգոհին ճանապարհը: Խնայողութեանն արվում էր ամեն բանում: Մենք հաշվում էինք յուրաքանչյուր կոպեկը: Մեր խորհրդային պետութեանը գտավ անհրաժեշտ միջոցներ և կուտակելու ներդրեց այդպիսին առաջին հերթին արդյունաբերութեան մեջ: Յեւ մենք հասանք վերջիվերջո այն բանին, վոր կառուցեցինք սոցիալիստական հասարակութեան, վոր շնորհիվ խելացի, Ստալինյան, կատարված սոցիալիստական կուտակման, մենք ունենք հսկայայական արդյունքներ:

Մենք վոչ միայն պատվով և մեծագույն հպարտութեամբ ամբողջ աշխարհի առջև կառուցեցինք սոցիալիստական հասարակութեան, այլև լայնորեն ոգտվում ենք մեր շինարարութեան պտուղներից—նրա նյութական և կուլտուրական բարիքներից:

Մենք միակ սոցիալիստական յերկիրն ենք աշխարհում: Մեզ ամեն կողմից շրջապատում են կապիտալիստական պետութեանները, վորոնք կատաղի կերպով պատրաստվում են նոր պատերազմների աշխարհը բաժանելու համար, վորովհետև կապիտալիզմի ճգնաժամից դուրս գալու միակ յեղքը իմպերիալիստական պետութեանները գտնում են պատերազմի մեջ: Պատերազմական վտանգի յերկու ողջախ — արևմուտքում — ֆաշիստական Գերմանիան և Յապոնիան—արևելքում սպառնում են անմիջականորեն Խորհրդային Միութեանը: Մեր կառավարութեանն ամբողջ ուժով և միջոցներով, արտահայտելով իր ժողովրդի կամքը պայքարում և խաղաղութեան համար: Մենք չենք ցանկանում պատերազմ, սակայն մենք չպետք է մոռանանք պատերազմի վտանգի մասին և բոլոր միջոցներով պիտի ամրացնենք մեր յերկրի պաշտպանունակութեանը: Մեր կուսակցութեան ղեկավարութեամբ, յերկրի ամբողջ աշխատավորութեան բուռն ոժանդակութեամբ մենք հաջողութեամբ իրականացնում ենք նաև այդ խնդիրը, առանձնացնելով անհրաժեշտ միջոցներ սոցիալիստական հայրենիքը պաշտպանելու համար:

ՄԵՐ ՓՈՒՆԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Խորհրդային Միութեան աշխատավորներն ունեն խոշոր յերախտիք համաշխարհային պրոլետարական շարժման հանդեպ: Նրանք ցույց տվին աշխարհին, թե ինչպես պիտի վերցնել իշ-

խանութիւնը, ինչպէս պիտի ամրացնել պրոլետարական դիկտատուրան, ինչպէս պիտի սոցիալիզմը կառուցել և ինչպէս ձեռք բերել հաղթութիւնը:

Նա ձեռք ե բերվում:

Անասիման նվիրվածութեամբ իր իշխանութեանն ու կուսակցութեանը և պատրաստակամութեամբ—ցանկացած ժամանակ առաջին իսկ կոչին տալու իր կյանքը սոցիալիզմի համար:

Գիտակից աշխատանքով, ստախանովական աշխատանքով, իշխանութեան և կուսակցութեան կողմից նշված ամբողջ արտադրողական պլաններէ անպայման կատարուելով և գերակատարուելով:

Պատրաստակամութեամբ—ցանկացած ժամանակին ոգնելու իր յերկրին, իր հայրենիքին նաև նյութական ոժանդակութեամբ:

Մեր սոցիալիստական պետութիւնը միջոցները վերցնում ե յերկու աղբյուրներէից: Առաջինը և ամենազխալորը—դա սոցիալիստական արդյունաբերութեան, տրանսպորտի, գյուղատնտեսութեան, ապրանքաշրջանառութեան կուտակումներն են: 1935 թվին այդ յեկամուտները կազմում եյին 56 միլիարդ 891 միլիոն ռուբլի:

Յերկրորդ աղբյուրը — դա հենց իրեն, ազգաբնակչութեան խնայողութեաններն ու միջոցներն են: Ազգաբնակչութեան խնայողութեանները պետութեանը ներգրավում ե սոցիալիստական շինարարութեանը փինանսավորելու համար, գլխավորապէս պետական փոխառութեաններէ միջոցով, վորոնց աշխատավորութեանը ձեռք ե բերում բացառապէս կամավորութեան կարգով:

Առաջին հնգամյակի տարիներում, պետական փոխառութեաններէ միջոցով, աշխատավորութեանը տվեց պետութեանը 5,8 միլիարդ ռուբլի, իսկ յերկրորդ հնգամյակի առաջին յերեք տարիներում 10,8 միլիարդ ռուբլի: Ժողովրդական տնտեսութեան ֆինանսավորման այդ աղբյուրն ունի խոշոր նշանակութեան:

Հասկանալի լինելու համար, բերենք այսպիսի մի որինակ. առաջին հնգամյակի փոխառութեաններէ ստացված դրամներով կարելի յեր կառուցել 3 մագնիտոստրոյներ կամ 7 կուզնեցկոստրոյներ կամ 17 դնեպրոստրոյներ կամ 42 տրակտորային գործարաններ:

Ուրիշ խոսքով ասած և մագնիտոստրոսկում և կուզնեցկի գործարանում, և Ուրալի պղնձի կոմբինատում, և վոլխովսկու ալյումինի կոմբինատում, և Դնեպրոգեսում և Խարկովի,

Ձեյրարինսկի և Ստալինգրադի տրակտորային գործարաններում
և հարլուրավոր ուրիշ նոր հզոր ձեռնարկությունների մեջ քիչ
չեն փոխառություններից մուծված գումարները: Խորհրդային
աշխատավորները զբախնով միայն կարող են հպարտանալ: Ներ-
քին փոխառությունների դիմում են նաև բուրժուական կապի-
տալիստական չեղկները: Բայց ինչի՞ վրա յեն գնում այնտեղ
այդ գումարները: Վոտիկանության և բանակի պահպանման,
բյուրոկրատական ապարատի ամրացման և պատերազմի վրա:
Այսպես բազմական ծախսերը Յապոնիայում կազմում են չեղկի
ամբողջ բյուջեյի կեսից ավելին: Բուրժուազիան ոգտագործում և
փոխառությունները, վորպես լրացուցիչ միջոց աշխատավորու-
թյանը կեղիքերու համար:

Իմպերիալիստական պատերազմի ժամանակ գերմանական
աղագրնակչության ամբողջ խնայողությունը փոխանակված եր
ուղմական փոխառության պարտատոմսերով: Նույն բանն ե կա-
տարվում նաև այժմ ֆաշիստական Գերմանիայում: Այնտեղ ամեն
տեսակի պատճառաբանություններով և զանազան նենգամտու-
թյունների ճանապարհով հանված են աղագրնակչության ավանդ-
ները խնայողական դրամարկիներից և փոխանակված են փոխա-
ռություններով:

Փոխառությունները կապիտալիստական չեղկներում հան-
դիսանում են, վորպես բորսային զանազան նենգությունների
զենք: Ֆինանսական մագնատները խմբերն ոգտագործում են փո-
խառությունները, վորպես պետական ապարատի ճնշման միջոց:
Այսպես, Ժողովրդական ֆրոնտի հաղթանակից հետո Ֆրանսիա-
յում, ֆինանսական բուրժուազիայի ներկայացուցիչները փոր-
ձեցին տատանել ֆրանկի կուրսը և շուկա դուրս բերին հսկայա-
կան քանակությամբ պարտքային պարտավորագրեր:

Գնելով փոխառությունը, կապիտալիստը զբախնով հենց իբա-
վունք և ստանում «ամեն տարի գանձվող տուրքերից յուրացնել
իրեն համար վորոշակի գումար» (Մարքս): Փոխառությունը և
տուրքերը կապիտալի չեղկներում անքակտելիորեն կապված են
միմիանց հետ: Պետությունն ինչքան շատ պարտ և այնքան ու-
ժեղ և ճնշում հարկային պրեսսը, այնքան ավելի վատ և աշխա-
տավորական մագսանների դրությունը:

Խորհուրդների յերկում փոխառությունները գնում են նոր
ֆարբիկանների, գործարանների, ՄՏԿ-ների հիվանդանոցների,
դպրոցների, մատենների, ԲՈՒՀ-երի, թատրոնների և այլ շինա-

π
1110
A
4332 228

բարութեան վրա, դժուրաստեղծութեան բարձրացման վրա, այսինքն փոխառութեանները հետեանքով աճում ե յերկրի հարըստութեանը, աճում ե աշխատավորական լայն մասսաների բարեկեցութեանը:

Փոխառութեանները կապիտալիստական յերկրներում հանդիսանում են վորպես գաղութային ճնշման ե տնտեսապես ավելի թույլ յերկրներ ստրկացնելու մի միջոց: Խորհրդային Միութեանում ընդհակառակը: Պետութեանը փոխառութեաններին ստացված դրամներով զարգացնում ե աղղային հանրապետութեանների ե մարզերի եկոնոմիկան, զարգացնում ե նրանց մեջ ձևով աղղային ե բովանդակութեամբ սոցիալիստական կուլտուրա: Կապիտալիստական յերկրներում փոխառութեանը պահողները հանդիսանում են գլխավորապես կապիտալիստները ե մանր բուրժուազիան: Խորհուրդների յերկրում փոխառութեանը պահողները հանդիսանում են իր խնայողութեանները իր սոցիալիստական տնտեսութեան շինարարութեան մեջ ներդրած աշխատավորները:

Միայն խորհրդային միութեան մեջ ե, վոր փոխառութեանները դրված են ծառայելու սոցիալիզմին ե փոխառութեաններից ստացված միջոցներն ուղղվում են աշխատավորութեան շահերի համար:

Այստեղից ել բղխում ե այն բուն ոճանդակութեանը դեպի խորհրդային կառավարութեան փոխառութեանները, վորոնք ցույց են տրվում մեր յերկրի ամենալայն մասսաների կողմից:

Այժմ ԽՍՀՄ-ում կան մոտավորապես 50 միլիոն պարտատոմսատերեր: Փոխառութեանները դարձել են մեղանում վորպես աշխատավորական լայն մասսաների խորը նվիրվածութեանն արտահայտող մի ձև դեպի իր իշխանութեանը, իր կուսակցութեանը ե ամբողջ սոցիալիստական շինարարութեանը: Մեր փոխառութեանները ոգուտ են աշխատավորութեան համար: Յեթե յերկիրը շնորհիվ փոխառութեանների դարձել ե հարուստ ե պաշտպանունակ, նշանակում ե, վոր պարտատոմսատերը հարուստ ե ե հանգիստ իր խաղաղ աշխատանքի համար: Իրա հետ միասին փոխառութեանը—մեր անձնական միջոցների լրացուցիչ խնայողութեան միջոցն ե:

Առաջին հնգամյակի տարիներում, ԽՍՀՄ աղղաբնակչութեանը ստացել ե պետական փոխառութեաններով յեկամուտ ե պարտատոմսները մարդու կարգով 853,8 միլիոն ուրբլի: Յերկ-

լորդ հնգամյակի 3 տարիներում, վճարված և ազդաբնակչութ-
յանը տոկոսների, շահույթների և պարտատոմսերի արժեքները մա-
րելու կարգով 2 միլիարդ—602,8 միլիոն ռուբլի:

Այստեղ 1929 թվից, խորհրդային պետություն կողմից բաց
են թողնվել 7 մասսայական փոխառություններ և պարտատոմսե-
րի քանակն ամեն անգամ անհամեմատ աճել է: 1929 թվին մենք
ունեյինք ընդամենը 10 միլիոն պարտատոմսեր, իսկ այժմ նրանց
քանակն ինչպես ասվեց հասնում է 50 միլիոնի: Դա նշան է ժո-
ղովրդի բարձր գիտակցության և նվիրվածության դեպի իր պե-
տությունը, Դա նշան է աշխատավորության նյութական բարե-
կեցիկ դրություն աճման:

ՅԵՐԿՐՈՐԴ ՀՆԳԱՄՅԱԿԻ ՓՈԽԱՌՈՒԹՅՈՒՆԸ (ՉՈՐՐՈՐԴ ՏԱՐՎԱ ԲԱԺԻՆ)

Մեր կառավարությանը բաց է թողել նոր պետական ներքին
յերկրորդ հնգամյակի (չորրորդ տարվա բաժին) փոխառությունը:
Այդ փոխառության խնդիրն է—ոգնել պետությանը կատարելու
1936 թվի ստախանովական տարվա ծրագիրը: Այդ ծրագիրն
իրագործելու համար, ըստ պետական բյուջեյի պահանջվում է
78 և կես միլիարդ ռուբլի: Պետական բյուջեյի յեկամուտները
հանրայնացված անտեսությունից կազմում է 71 միլիարդ ռուբ-
լուց քիչ ավելի: Իսկ մնացած գումարները պիտի հավաքվեն
ազդաբնակչության միջոցները մոբիլիզացիայի յենթարկելու ճա-
նապարհով: Փոխառությունների բաժինը կազմում է 3 միլիարդ
ռուբլի:

ԻՆՉՈՎ Ե ՏԱՐԲԵՐՎՈՒՄ ՆՈՐ ՓՈԽԱՌՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆԱԽՈՐԴ ՓՈԽԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ

Յերկրորդ հնգամյակի փոխառությունը (չորրորդ տարվա
բաժին) բաց է թողնված 4 միլիարդ ռուբլի, տարեկան 4 տոկո-
սի հաշվով:

Նախորդ փոխառությունների համեմատությամբ տոկոսն
իջեցված է: Այդ բացատրվում է ժողովրդական անտեսության
զարգացման պայմաններով: Մեծ են սոցիալիզմի հաջողություն-
ները: Այդ հիման վրա վերջին տարիներս հսկայական չափով
աճեց յերկրի ապրանքաշրջանառությունը: Մեր կառավարու-

Թյուզնն անշեղորեն տանում և ապրանքների գների իջեցման քաղաքականություն: Այդ հիման վրա ամրացել և մեր ուղերին: Խորհրդային ուղերու ամրացման գործում առանձնապես մեծ հաջողություններ ձեռք բերվեցին վերջին ժամանակներս: Քարտային սխառմի վերացման հետ միասին սահմանվեց միասնական գին, սպեկուլյացիան արմատախիլ անելու համար ստեղծվեցին համապատասխան պայմաններ, ավելացավ կոլտնտեսականների շահագրգռվածությունը—գյուղատնտեսական միջերջների արտադրությունն ավելացնելու համար: Այդ հանգամանքն իր հերթին բերեց գների զգալի անկում պետական և կոոպերատիվ առևտրում և կոլտնտեսական շուկաներում: Միայն 1935 թվին ազգարնակությունը խնայել և գների իջեցման հետևանքով մինչև 5 միլիարդ ուղերի: «Հասկանալի չե, վոր այդ մեծ չափով բարձրացրեց դրամի դերը ազգաբնակչության աչքում» (Մոլոտով): Ռուբլին ամրանում և, նրա գնողական ուժն աճում և բոլորի աչքում: Դրան նպաստում և նաև պայքարը սոցիալիստական ձեռնարկությունների յեկամտաբերության համար: Ժողովրդական տնտեսության պլանի ամենակարևոր խնդիրը հանդիսանում և շինարարության արժեքի, արտադրության ինքնարժեքի և հետագա գների իջեցումը:

Այդպիսի պայմաններում նախկին փոխառությունների բարձր արժեքի՝ տարեկան 10—8 տոկոս պահպանումը հակասելու յեր խորհրդային ուղերու հետագա ամրացման և գների իջեցման քաղաքականությանը: Այդ պատճառով և 1936 թվի փոխառությունը բաց և թողնված տարեկան 4 տոկոս յեկամուտով:

Փոխառության տոկոսի իջեցումը կատեղծի վարկի եօանացում, կպակսեցնի շինարարության, արտադրության, առևտրի վերադիր ծախսերը և կնպաստի գների ավելի ևս իջեցմանը:

Նոր փոխառությունը բաց և թողնվում 20 տարի ժամանակով: Նախորդ փոխառությունների համեմատությամբ, վորո՞ք բաց եյին թողնվել 10 տարի ժամանակով—ժամկետը յերկաբաձղվել և:

Փոխառություններից ստացված միջոցները խորհրդային կառավարությունն ուղտադործում և նոր Փարբիկաների և գործարանների շինարարության վրա, նոր արժեքներ ստեղծելու և յերկրի հաքստություններն ընդարձակելու համար: Ինչքան յերկար ժամանակով և ոգտվում պետությունը փոխառությունների վարկերով, այնքան ավելի շատ արժեքներ նա կարող և

ստեղծել այդ դրամներով: Սոչոր շինարարությունները պահանջուած են մեծ ծախսեր մինչև նրանց շահագործման հանձնելը, մինչ այն ժամկետը, յերբ այդպիսիք սկսուած են յեկամուտ բերել: Այսպիսով, յերկարատև վարկավորման համար, վորպիսիք հանդիսանում են մեր փոխառությունները և, վորոնց միջոցները ներդրվում են շինարարության մեջ, տասնամյա ժամկետը շատ կարճ է: Մենք այժմ ձեռնամուխ ենք լինում ինդուստրիայի ավելի խոշոր գիգանտների շինարարությանը, քան առաջներում: Այդ հանգամանքը պահանջում է ներլցնել շինարարության և կահավորման մեջ միջոցներն ավելի յերկար ժամկետով: Ահա, թե ինչո՞ւ 1936 թվի փոխառությունը բաց է թողնվում 20 տարի ժամանակով: Կապիտալիստական յերկրներում փոխառությունները բաց են թողնվում տասնյակ տարիների - 30, 75, 90 և այլ ժամկետներով:

Նոր փոխառության քսանամյա ժամկետը համապատասխանում է սոցիալիստական պլանային տնտեսության դարգացման հետագա շահերին: Պետությունն ստանում է փոխառությունների վարկերից ավելի յերկար ժամկետով ոգտվելու հնարավորություն, ստեղծելու ավելի շատ արժեքներ և դրանով իսկ ուսըլին, վորով պետությունը հաշիվներ կտեսնի պարտատոմսատերերի հետ—կամրանա: Մեկը սերտ կերպով շողկապված է մյուսի հետ:

Շատ կարևոր է նոր փոխառության մասին իմանալ նաև հետևյալը, բաց են թողնված նոր խոշոր արժողություն ունեցող 500 ուրբլանոց, 300, 200 ուրբլանոց պարտատոմսեր: Այդ պարտատոմսերից յուրաքանչյուրն ունի հինգ, կամ յերեք կամ յերկու համար և շահելու դեպքում շահումը վճարվում է բոլոր համարներով: Որինակ, 500 ուրբլանոց պարտատոմսի սերիան շահել է 200 ուրբլի: Այդ նշանակում է, վոր պարտատոմսատերը կստանա 1000 ուրբլի, այսինքն՝ 5 անգամ 200 ուրբլի: Բացի դրանից բաց են թողնվում նաև 25 և 10 ուրբլիանոց պարտատոմսեր, վորոնք տրվում են պարտատոմսատերի միայն այն դեպքում, յերբ բաժնեգրության զուամարի համաձայն, կամ նախորդ փոխառությունների փոխանակվող պարտատոմսերի զուամարի համաձայն չեն կարող նոր փոխառության ավելի խոշոր արժողություն ունեցող պարտատոմսեր տրվել:

Սոչոր արժողություն ունեցող պարտատոմսերի բաց թողնելը համապատասխանում է պետության շահերին—այնքան,

վորքան ջրջանառութեան մեջ յեղած պարտատոմսերի քանակի կրճատումը կլավացնի պետական փոխառութեաններէ կազմակերպման գործը: Սոցոր արժողութեան ունեցող պարտատոմսատերի բաժնեգրութեանն ոգտակար նույնպես պարտատոմսերի համար, այնքան, վորքան այդ հանգամանքը կստեղծի պարտատոմսերի պահելու, նրանով—յեկամուտներ ստանալու համար ստուգումներ կատարելու հարմարութեաններ:

Յուրաքանչյուր աշխատավոր նոր փոխառութեանը բաժնեգրվելիս, իրավունք ունի ընտրել իր ցանկացած պարտատոմս ըստ իր հայեցողութեան: Սակայն ոգուտ և հարմար ե, ինչպես պետութեան, նույնպես և պարտատոմսատիրոջ համար բաժնեգրվել խոշոր արժողութեան ունեցող պարտատոմսերի:

ԽՍՀՄ ՎՈՋ ՄԻ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐ ԱՌԱՆՑ ՅԵՐԿՐՈՐԴ ՀՆԳԱՍՅԱԿԻ ՓՈԽԱՌՈՒԹՅԱՆ (ՉՈՐՐՈՐԴ ՏԱՐՎԱ ԲԸԺԻՆ) ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԻ

Փոխառութեան իրացումը քաղաքի և գյուղի ազգաբնակչութեան մեջ կատարվում ե կոլեկտիվ բաժնեգրման կարգով, յուրաքանչյուր աշխատավորի փոխառութեանը կառավար կերպով մասնակցելու հիման վրա: Քաղաքներում պարտատոմսերի արժեքը մասմաս վճարելու համար կոլեկտիվ բաժնեգրման կարգով սահմանված ե, ինչպես նախորդ փոխառութեաններով—10 ամիս: Բաժնեգրութեան առաջին մուծումը քաղաքում պիտի կատարել 1936 թվի հուլիսի առաջին կիսի աշխատավարձից, իսկ վերջին մուծումը 1937 թվի ապրիլի 2-րդ կիսի աշխատավարձից:

Կոլտնտեսականները և մենատնտեսները վճարում են իրենց բաժնեգրութեան գումարը 7 ամսվա ընթացքում այսինքն մինչև 1937 թվի փետրվարի 1-ը: Կոլտնտեսականները և մենատնտեսներն իրենք են վճարում իրենց փոխառութեան բաժնեգրութեան դումարը լիազորների միջոցով, կամ անմիջականորեն գյուղխորհուրդ: Կոլտնտեսականների փոխառութեան բաժնեգրութեան գումարի վճարումը կոլտնտեսութեան միջոցներից, կամ այդ գումարների փոխանցումը կոլտնտեսութեան վարչութեան հաշիվներէ արգելվում ե: Բանվոր-ծառայողների մեջ, փոխառութեանն անց ե կացվում «յերեք շաբաթվա աշխատավարձը—փոխարեւաբար աշխատավորների պետութեանը» նշանաբանի տակ:

Կոլտնտեսականները և մենատնտեսները մեջ փոխառութեան բաժնեգրութեանն անց ե կացվում «յերեք շաբաթվա յե-

կամուտը—փոխարինաբար խորհրդային կառավարութեանը՝ նշանաբանի տակ:

ԲՈՒՆԷՐԻ և տեխնիկուսների սովորողների մեջ փոխառութեան բաժնեգրութեանն անց ե կացվում ամսական թոշակի 13-ի չափով: Արգելվում ե բաժնեգրութեան անցկացնել նախնական և միջնակարգ դպրոցներում:

ՆԱԽՈՐԴ ԲԱՍՏԱՅԱԿԱՆ ՓՈԽԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒՄԸ (ԿՈՆՎԵՐՍԻԱ)

Նոր, յերկրորդ հնգամյակի չորրորդ տարվա փոխառութեան բաց թողման հետ միասին, կառավարութեանը վորոշում ընդունեց նաև առաջներում բաց թողնված մասսայական փոխառութեանների պարտատոմսերի փոխանակման (կոնվերսիա) մասին: Այդ պարտատոմսերը փոխանակվում են նոր փոխառութեան պարտատոմսերով: Նախորդ մասսայական փոխառութեանների պարտատոմսերը նոր փոխառութեան պարտատոմսերի հետ փոխանակելու ճանապարհով կպակսի պետութեան համար բոլոր փոխառութեանների վարկերի արժեքը, իսկ այդ կոժանդակի խորհրդային ուրբու հետագա ամրացմանը, վորը պետութեան, ինչպես և աշխատավորութեան բարեկեցութեան հետագա աման համար ունի խոշոր նշանակութեան:

Նախորդ փոխառութեանների պարտատոմսերի փոխանակումը նոր փոխառութեանով, հնաբավորութեան կտա խորհրդային պետութեան ոգտագործել շինարարութեան համար վոչ միայն, նոր փոխառութեանից ստացված միջոցները, այլև այն միջոցները, վորոնց նս ստացել ե հին փոխառութեաններով և վորոնց վերադարձումն ազգաբնակութեանը հետաձգվում ե հաջորդ տարիներին: Այսպիսով, նախորդ փոխառութեանների պարտատոմսերի փոխանակումը յերկրորդ հնգամյակի փոխառութեան չորրորդ տարվա բաժին) պարտատոմսերով կոժանդակի փոխառութեանից ստացված միջոցները լավագույն կերպով ոգտագործելու սոցիալիստական շինարարութեան, արդյունաբերութեան և եներգետիկայի նոր գիպանտների շինարարութեան վրա:

Փոխանակումը կապահովի աշխատավոր պարտատոմսատերերի սպասարկման բարելավումը: Աճեց և ամրացավ խորհրդային պետական վարկը: Մեծացել ենրա ծավալը: ԽՍՀՄ-ում պարտատոմսատերերի ձեռքում գտնվում են 860 միլիոն պար-

տատմսեր առաջներում բաց թողնված 7 մասսայական փոխա-
ռուծյուններին: Այդ փոխառուծյուններն ունեն տարբեր յե-
կամտաբերություն, մարման տարբեր ժամկետներ, վիճակահա-
նություններն տարբեր ժամկետներ: Յուրաքանչյուր պարտա-
տոմս արժեքավոր թուղթ է, նա պահանջում է, վորպեսզի նրան
ղեկավարեն: Իսկ այդ նշանակում է, վոր անհրաժեշտ է պահել
պարտատոմսերը կանոնավոր, ստուգել յուրաքանչյուր վիճակա-
հանությունից հետո, ժամանակին ստանալ նրանցով յեկամուտ
ները (առկոսները և շահումները): Սակայն շատ պարտատոմսա-
տերերի համար, վորոնք ունեն իրենց ձեռքում մանր արժեքներ
ուներցող մեծ քանակությամբ պարտատոմսեր, դժվար կլինի հե-
տևել իրենց պարտատոմսերի շահումներին: Դրա համար ել նա-
խորդ փոխառություններով չեն պահանջվել հազարավոր շահում-
ներ:

Անհրաժեշտ է հեշտացնել պարտատոմսատերերի պարտա-
տոմսերը պահելու, ստուգելու և այդ պարտատոմսերով շահում-
ներն իր ժամանակին ստանալու գործը:

Դրա համար հարկավոր է, նախ և առաջ վերացնել փոխա-
ռուծյունների պայմանների զանազանությունը, կրճատել պար-
տատոմսերի քանակը և նրանց վիճակահանությունները և այլն,
ուրիշ խոսքով ասած, բոլոր փոխառությունները միավորել մեկ
փոխառության մեջ, տարբեր տեսակի և մանր արժողություն
ուներցող բազմաթիվ պարտատոմսերը փոխարինել մեկ փոխա-
ռուծյան խոշոր արժեք ուներցող պարտատոմսերով: Նախորդ փո-
խառությունների պարտատոմսերի փոխանակումը համապատաս-
խանում է այդ նպատակին: Այդ հանգամանքը կհեշտացնի պար-
տատոմսատերին իրենց պարտատոմսերը պահելու, ստուգել-
լու և նրանցով յեկամուտները ժամանակին ստանալու համար:

Պետության համար ևս դժվար է գործ ունենալ մեծ քա-
նակությամբ պարտատոմսերի հետ: Միայն 1936 թվի ընթաց-
քում, խնայողական դրամարկղները պիտի վճարեն 40 միլիոն
շահումներ, մարման վիճակահանություններում դուրս յեկած 30
միլիոն պարտատոմսեր և 117 միլիոն կուպոններ: Փոխանակման
հետևանքով շրջանառության մեջ յեղած պարտատոմսերի քանա-
կը կկրճատվի յերկու-յերեք անգամ:

Փոխանակումը (կոնվերսիան) կոժանդակի, այսպիսով, կար-
գավորել և պարզացնել պետական փոխառությունների ամբողջ
աշխատանքը, պարտատոմսատերերի իրոք կուլտուրական ու

հատակ սպասարկմանը: Բնական է, վոր դրանով իսկ կամրացնի նաև մեր ներքին պետական վարկը: Կապիտալիստական պետութ-
յունները հաճախ դիմում են կոնվերսիաների, պետական պարտ-
քի դեմարձ այդ ձևով պակասեցնելու համար: Մեր պետական
փոխառությունների պարտատոմսերի փոխանակումը սկզբուն-
քորեն տարբերվում է կապիտալիստական յերկրներում կատար-
վող կոնվերսիաներից:

Կապիտալիստական պետությունները կոնվերսիայի ոգնու-
թյամբ խլում են աշխատավորության միջոցները, բյուջետային
դեֆիցիտները, ռազմական ծախսերը ծածկելու, ինչպես և իրենց
փոխարինչափական քաղաքականությունն իրագործելու համար:
Կապիտալիստական պետությունները դիմում են փոխառու-
թյունների կոնվերսիայի վալյուտային քառսի և դրամական
շրջանառության խախտման հետևանքով: Կատարելով կոնվերսիան
«փոխանակման ազատություն» նշանաբանի տակ, կապիտալիս-
տական յերկրները միաժամանակ ամեն կերպ դժվարացնում են
պարտատոմսերի փոխանակումը մանր պարտատոմսերի համար
(փոխանակման շատ խիստ պայմաններ սահմանելը, կոնվերսիա-
յի մասին ուղ հայտարարելը—ժամկետն անցնելու նախորդակին
և այլն խորամանկություններ) և ի վերջո գցելով կոնվերսիայի
ամբողջ ծանրությունը մանր պարտատոմսատերերի վրա:

ՍՍՀՄ-ում ժողովրդական յեկամուտը լրիվ չափով և ամ-
բողջությամբ ծախսվում է աշխատավորության շահերի համար—
նրանց կյանքի կենցաղային և կուլտուրական ժակարդակը
բարձրացնելու, յերկրի հոսարակական հարստությունն ավելաց-
նելու և պրոլետական պետության տնտեսական և պաշտպանո-
գական հզորությունն ամրացնելու համար: Մեղ մոտ աշխատ-
վորության շահերն անբաժանելի յեն պետության շահերից:
Լրացուցիչ միջոցները, վորոնք պետությունը կստանա պետա-
կան փոխառությունների պարտատոմսերի փոխանակման հե-
տևանքով, կոգտագործվեն սոցիալիզմի շինարարության տեմ-
պերն արագացնելու, այսինքն հենց իրենց աշխատավորների
կյանքը լավացնելու համար:

ԻՆՉՊԵՍ ՊԻՏԻ ԿԱՏԱՐՎԻ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒՄԸ

Պարտատոմսերի փոխանակմանը—այդ մեծ և բարդ աշխա-
տանքին պիտի պատրաստվել մանրագնին կերպով: Փոխանակ-
ման կարգը հետևյալն է. փոխառության լաժնեգրության հետ

միասին կազմվում է նաև պարտատոմսերի փոխանակման համար պարտատոմսատերերի ցուցակը:

Ցուցակի մեջ յուրաքանչյուր պարտատոմսատերը ցույց է տալիս, թե ինչքան և ինչ արժողության պարտատոմս ունի ինքը նախորդ փոխառություններից և ինչ արժողության պարտատոմսեր է ցանկանում վերցնել նոր փոխառությունից նրանց փոխարեն: Այդ ցուցակները քաղաքում կազմվում են ոժանդակող հանձնաժողովների կողմից և հաշվի յեն առնվում հիմնարկ-ձեռնարկության հաշվապահության կողմից, իսկ գյուղերում գյուղխորհուրդների և կոլտնտեսությունների կողմից: Նոր փոխառության պարտատոմսերի պահանջը փոխանակման համար ըստ յուրաքանչյուր հիմնարկ-ձեռնարկության կոլեկտիվի, յուրաքանչյուր գյուղխորհրդի և կոլտնտեսության համար կահմանվի համաձայն այդ ցուցակների:

Այնպես, ինչպես փոխառության բաժնեգրության ժամանակ, յուրաքանչյուր պարտատոմսատեր կամավոր կերպով ընտրում է նոր փոխառության այնպիսի արժողություն ունեցող պարտատոմսեր, վորոնց նա ցանկանում է ստանալ նախորդ փոխառությունների իր պարտատոմսերի փոխարեն: Բայց հարկավոր է հիշել, վոր պետության և յուրաքանչյուր պարտատոմսատիրոջ համար ավելի հարմար և ձեռնասու յն ընտրել խոշոր արժողություն ունեցող պարտատոմսեր:

Պարտատոմսատերերի ցուցակները կազմումը փոխանակման նպատակով, պիտի վերջանա փոխառության բաժնեգրության աշխատանքները քաղաքի աշխատավորների յուրաքանչյուր կոլեկտիվում վերջանալուց 3—5 օրից վոչ ուշ, իսկ յուրաքանչյուր կոլտնտեսությունում և գյուղխորհրդում՝ 5—7 օրից վոչ ուշ:

Պարտատոմսերի փաստացի փոխանակումն սկսվում 1396 քվի սեպտեմբերի 1-ին և պիտի վերջանա 1937 թվի մայիս 1-ին: Բանվորների և ծառայողների պարտատոմսերի փոխանակումը կկատարվի նրանց աշխատավայրում հիմնարկ-ձեռնարկության հաշվապահության միջոցով, կոլտնտեսականների—անմիջականորեն կոլտնտեսությունում, իսկ մենատնտեսների պարտատոմսերի փոխանակումը—գյուղխորհուրդներում, ուր կմեկնեն շրջանայ-գրամարկզի լիազորները: Բացի դրանից, յուրաքանչյուր պարտատոմսատեր կարող է փոխանակել իր պարտատոմսերը խնայողական դրամարկղում: 1940 թվի գեկտեմբերի 1-ից նախորդ

բառասպական փոխառությունները պարտատոմսերը վոչնչացվում են, այսինքն՝ չեն համարվում ուժի մեջ: Սակայն պարտատոմսատերերը մինչ այն ժամկետը չպետք է սպասի, վորովհետև սկսած 1936 թվի սեպտեմբերի 1-ից այլ պարտատոմսերն այս ևս վոչ մի յեկամուտ չեն բերի պարտատոմսատիրոջ համար: Մինչդեռ 37 թվի հուլիսին տեղի կունենա նոր փոխառության շահումները առաջին վիճակահանությունը:

Պարտատոմսատերերը պիտի նույնպես հիշեն, վոր մինչև 1936 թվի սեպտեմբերի 1-ը փոխանակվող բոլոր փոխառություններով, սովորական կարգով տեղի կունենան այդ փոխառությունների համար նշանակված վիճակահանությունները: Պարտատոմսերի փոխանակումից հետո, նախորդ փոխառությունների շահումները չեն վճարվի: Այդ պատճառով ել մինչև փոխանակությունը հարկավոր է ամենամանրոգնի կերպով ստուգել, թե արդյոք ստացված են բոլոր յեկամուտները հին պարտատոմսերով:

Ոժոնդակող հանձնաժողովի աշխատակիցները և բոլոր նրանք ովքեր ակտիվ մասնակցություն կունենան փոխառության բաժնեգրությունն անկաջնելու աշխատանքների մեջ, պիտի հիշեն, վոր չի կարելի անջատել փոխառության բաժնեգրության արխատանքները պարտատոմսերի փոխանակման աշխատանքներից: Նա, ով թեկուզ և լավ կտանի փոխառության բաժնեգրության աշխատանքները, իսկ փոխանակման աշխատանքները կտուգակի, այսինքն պարտատոմսերի փոխանակման կազմած ցուցակները չի ձևակերպի հստակորեն, նա վատ ծառայություն մատուցած կլինի և պետությանը և իր աշխատանքի ընկերներին:

Բանվոր-ծառայողների յուրաքանչյուր կոլեկտիվի, յուրաքանչյուր կոլտնտեսության և գյուղխորհրդի նոր փոխառության իրացման հաջողությունները կգնահատվեն վոչ միայն փոխառության բաժնեգրության մեծ ընդգրկվածության արդյունքներով, այլև պարտատոմսերի ցուցակները փոխանակման համար ժամանակին և լրիվ չափով կազմելու արդյունքներով:

* * *

Մենք յերկրորդ հնդամյակի չորրորդ տարվա փոխառության իրացումն անց ենք կացնում մեր սոցիալիստական հայրենիքի հսկայական վերելքի սլայմաններում, ԽՍՀՄ ժողովուրդը

ների նյութական մակարդակի հսկայական աճման և նրանց կուլտուրայի մեծադույն ծաղկման պայմաններում:

Դասակարգային թշնամի տարրերի բոլոր փորձերին—խանգարելու նոր փոխառության բաժնեգրության և նախորդ մասսայական փոխախառությունների փոխանակման հաջողությունները—կտանք վճռական հակահարված:

Ապահովենք հեղափոխական աշալըթյունը փոխառության իրացման և պարտատոմսերի փոխանակման գործում:

1936 թիվը—ստախանովական տարին նշանակալից կղարձենենք նաև մի նոր հաղթանակով—հաջողությամբ իրացնենք խորհրդային կառավարության՝ յերկրորդ հնգամյակի (չորրորդ տարվա բաժին) նոր փոխառությունը:

Կազմակերպված և հստակօրեն կատարենք կառավարության վորոշումը՝ նախորդ պետական մասսայական փոխառությունների պարտատոմսերի փոխանակման (կոնվերսիա) մասին:

Արթուր, 1940]

ԳԱՍ Հիմնարար Գիտ. գրադ.

FL0015100

[- 064.]

030

A $\frac{11}{11110}$

11110